

О.І. Печенка, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

А.С. Дядін, асист. (*ХДУХТ, Харків*)

В.О. Дараган, студ. (*ХДУХТ, Харків*)

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЯК ФАКТОР КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Високий рівень зовнішньоекономічного потенціалу є передумовою формування конкурентного середовища підприємства. Кожне підприємство бажає захопити лідерство в конкурентній боротьбі на основі наявних можливостей і високого рівня зовнішньоекономічного потенціалу. Залежно від ефективності цих дій підприємство може досягати певних конкурентних переваг. Від ступеня залучення елементів зовнішньоекономічного потенціалу залежать масштаби розвитку зовнішньоекономічних зв'язків, рівень конкурентоспроможності підприємства. Тому для повноправної інтеграції вітчизняних промислових підприємств у світову економічну систему необхідно об'єктивно оцінювати стан потенціалу підприємства в різних зовнішньоекономічних умовах. Характер впливу зовнішніх факторів на економічний потенціал визначається станом виробничо-економічної специфіки. З цього випливає, що одні й ті ж зовнішні умови можуть надавати істотно різний вплив на потенціал різних за своїм станом підприємств, а також на потенціал одного і того ж підприємства, що знаходиться в різних країнах, наприклад, в різні періоди часу. Ця обставина вказує на необхідність оцінки потенціалу підприємств в режимі моніторингу або вивчення не лише потенційних функцій підприємства. Основна відмінність економічного потенціалу та конкурентоспроможності як споріднених синтетичних ознак підприємства полягає в їх часовій природі. Перший з них відноситься до розряду миттєвих ознак, другий – до ознак інтегральних за часом. Стан підприємства визначається параметрами визначених технологій, величиною наявних трудових ресурсів, параметрами механізму амортизації основних фондів, рівнем накладних витрат. Безліч параметрів зовнішнього середовища формують ціни на матеріальні і трудові ресурси, а також продукцію. Підприємство при виборі параметрів господарської діяльності прагне забезпечити максимально можливий чистий прибуток з урахуванням стану зовнішньоекономічного середовища, а також природних обмежень на використання факторів виробництва та обсяги випуску продукції. При цьому керуючими змінними є обсяги використання виробничих факторів (основного капіталу, матеріальних і трудових ресурсів), розвитку всього відтворювального процесу.

Розвиток ринкових стосунків у будь-якому секторі економіки створює певні соціально-економічні передумови для формування і розвитку конкурентної діяльності господарюючих суб'єктів підприємництва України. Для того, щоб підприємства ставали конкурентоспроможними, вони повинні розвивати і нарощувати конкурентоспроможний потенціал, що дозволяє швидко адаптуватися до ринкових умов.

Для підвищення рівня конкурентоспроможності перш за все є наявність нормальних макроекономічних умов в країні. Низький рівень інфляції, доступність банківського кредиту, невисокий рівень процентних ставок, економічне зростання та платоспроможний попит гарантують нормальний розвиток підприємництва в Україні.

Серед загальної кількості факторів, що впливають на діяльність промислових підприємств України, найбільший вплив мають політичні, фінансово-економічні, виробничо-технологічні, соціальні та екологічні фактори (таб.).

Таблиця – Фактори, що впливають на діяльність корпоративних промислових підприємств

Група факторів	Ступінь впливу на діяльність підприємства, %		
	Незначний 100	Середній 100	Значний 100
Зовнішнє середовище, в т. ч.:			
політичні	80,0	59,3	25,4
соціальні	12,0	7,4	5,5
економічні	32,5	29,6	11,7
екологічні	8,0	18,1	7,1
Внутрішнє середовище, в т. ч.:			
фінансово-економічні	27,5	4,2	1,1
виробничо-технологічні	20,0	40,7	74,6
	7,5	11,1	46,0
	12,5	29,6	28,6

Таким чином, вибір напрямів стратегічних змін потенціалів промислових підприємств повинен забезпечувати досягнення цілей та задач визначених їх стратегічними інноваційними портфелями, що сприятиме забезпеченню економічної й стратегічної безпеки підприємства та створити умови формування довгострокових конкурентних переваг. Це є необхідною умовою для ефективного розвитку промислових підприємств України в умовах конкурентної боротьби, що посилюється.